

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	12085 Історія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

22.11.2024 р.

Справа № 2002/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 01 "Освіта" у складі:

Островська Катерина Олексіївна – головуєчий,

Андрощук Ігор Петрович,

Гавриленко Тетяна Леонідівна,

Захаров Олексій Олексійович,

Коваленко Наталія Володимирівна,

Коренева Інна Миколаївна,

Огнистий Андрій Володимирович,

Попович Анжеліка Станіславівна,

Рябовол Лілія Тарасівна,

за участі запрошених осіб:

Ласлов Зубанич, Шпенник Олександр – представник ЗВО,

Капітан Лариса Іванівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	12085
Назва ОП	Історія
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.03 Історія
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 9, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Аналіз

У цьому розділі ГЕР надає оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Аналізу» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності за критерієм, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію

Критерій 1. Проектування освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ГЕР погоджується з ЕГ стосовно того, що ЗВО за критерієм 1 в основному врахував рекомендації, висловлені у процесі акредитації-2023: мету й особливості ОП увідповіднено до вимог НРК для 7 кваліфікаційного рівня; переліки ЗК, ФК і ПРН узгіднено з Професійним стандартом учителя, вимогами нормативно-правових документів МОН України (наказ МОН України від 30.04.2020 р. №584) та скорельовано між собою та ін.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

ГЕР цілком підтримує рекомендації ЕГ про звуження розділу «Придатність до працевлаштування» та увідповіднення його зі змістом ОП, зокрема навчальними дисциплінами, що вивчають здобувачі вищої освіти. ЗВО у відповіді на звіт ЕГ погоджується з рекомендацією та зобов'язується врахувати її в процесі наступного перегляду ОП. Щодо присвоєння професійної кваліфікації викладача ЗВО на ОП у відповіді на звіт ЕГ ЗВО подає таблицю відповідності ОП професійному стандарту викладача ЗВО. ГЕР погоджується з ЕГ щодо необхідності врахування в локально-правових документах ЗВО, структурі освітніх програм та присвоєння професійних кваліфікацій Закону України «Про вищу освіту» в редакції від 16.08.2024 р. Однак зауважуємо, що ОП затверджено 28.03.2024 р. (протокол ученої ради №4), тобто в період дії наказу МОН України №1006 від 11.11.2022 р. Водночас ГЕР рекомендує ЗВО у процесі оновлення ОП (до початку 2025-2026 н.р.) узгодити ОП із вимогами ст. 91 Закону України «Про вищу освіту» (зміни оприлюднено 23.04.2024 р., набрання чинності з 16.08.2024 р.) про обмеження кількості присвоєних професійних кваліфікацій в ОП до двох. Рекомендуємо професійну кваліфікацію ОП (вчитель історії та громадянської освіти) формулювати із зазначенням типу закладу (вчитель історії та громадянської освіти закладу загальної середньої освіти) згідно з наказом МОН України №1225 від 29.08.2024 р. (попередній - №2736 від 23.12.2020 р.) і Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»). Гаранту ОП і членам робочої групи варто узгодити визначення професійної кваліфікації на с. 4 ОП (вчитель історії та громадянської освіти, викладач закладу фахової передвищої, вищої освіти) та с. 14 цієї програми (вчитель історії).

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

не застосовується

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

не застосовується

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду

аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Погоджуємося зі слухними рекомендаціями ЕГ стосовно зорієнтування ПРН на формування спеціалізованих концептуальних знань та навичок викладання громадянської освіти.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

ГЕР погоджується з ЕГ стосовно того, що за критерієм 2 ЗВО переважно врахував рекомендації, висловлені у процесі акредитації-2023. В ОП дотримано принципів послідовності й логічності щодо вивчення ОК - складників ОП (удосконалено СЛС), введено ОК з педагогіки (Педагогіка сучасної школи) та методики навчання (Методика навчання історії та громадянської освіти у закладах загальної середньої освіти), ОК Іноземна мова за професійним спрямуванням та ін. Психологічні, педагогічні й методичні ОК вивчаються перед практичною підготовкою, яка здійснюється в 3 семестрі. Висновок ЕГ за підкритерієм 2.2 містить суперечність: «Структурно-логічна схема в описі ОП демонструє, що освітні компоненти становлять взаємопов'язану систему...» і водночас «ОК 4 «Педагогіка сучасної школи» доцільно викладати до ОК 6 «Методика навчання історії та громадянської освіти у закладах загальної середньої освіти», оскільки за змістом вона є пререквізитом». За СЛС, поданою в ОП, ці ОК вивчаються в одному семестрі. ГЕР із звіту ЕГ не може зробити висновок про специфіку укладання розкладу стосовно послідовності вивчення цих ОК. Звертаємо увагу, що в ОП додано кваліфікацію «викладач закладу фахової передвищої і вищої освіти», і відповідно введено ОК Психологія освітньої діяльності, Методику викладання дисциплін у закладах фахової передвищої, вищої освіти (змістове наповнення стосується питань педагогіки вищої школи), спрямовану на ЗВО. Отож предметна підготовка в ОП становить 12 кред., психологічна – 3 кред., педагогічна – 7 кред., методична – 9 кред., практична - 16,5 кред. ГЕР не може погодитися з висновком ЕГ, що не всі ОК ОП забезпечують здатність формування в здобувачів вищої освіти культури академічної доброчесності (ФК 6 та ПРН 6), адже це належно не обґрунтовано у звіті ЕГ, а в процесі вивчення ОК НППІ можуть упроваджувати принципи академічної доброчесності, незважаючи на наявність спеціальних тем.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Погоджуємося з ЕГ стосовно відповідності ОП предметній області предметної спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) та потребі употужнити в змістовому наповненні ОП економічного й правового компонентів громадянської освіти і викладання інтегрованого курсу «Громадянська освіта» (ЗВО у відповіді на звіт ЕГ погоджується з цією рекомендацією), привести у повну відповідність з предметною областю тематику кваліфікаційних робіт (див. опис підкритерію 5.2).

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

ЗВО врахував рекомендації акредитації-2023 стосовно формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів (перелік ВОК не містить розподілу на блоки, оновлення каталогу ВОК). Погоджуємося з міркуваннями ЕГ стосовно деякого обмеження вибору ОК студентами заочної форми здобуття освіти і здобувачами, зарахування яких відбувається не в першу хвилю вступної кампанії. ЗВО у відповіді на звіт ЕГ визначив шляхи врахування цієї рекомендації (зміни до локально-правих актів, електронний вибір ОК).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Відповідно до присвоєння на ОП професійних кваліфікацій наявні такі види практики: виробнича (педагогічна) практика у закладах загальної середньої освіти (6 кред.); виробнича (педагогічна) практика у закладах фахової

передвищої освіти (2 кред.); виробнича (педагогічна) практика у закладах вищої освіти (2 кред.); переддипломна практика (1 кред.). ЕГ правомірно зазначила у звіті, що в робочій програмі (с. 6) базами визначено бібліотеки і архів, водночас у програмі зазначено, що практика «має сприяти виробленню умінь організації основних форм навчання у вищій та середній школі тощо» (с. 5). ГЕР звертає увагу на наявність окремих розбіжностей у програмі переддипломної практики: на с. 6 – «Тривалість переддипломної практики для магістрів становить три тижні у відповідності до навчального плану», хоча в навчальному плані й ОП – 1 тиждень і 1,5 кред.; 3-поміж обов'язків студента (с.10-11) – підготовка чорнового варіанту дипломного проекту, хоча практика відбувається на 11 тижні (за графіком освітнього процесу), а написання кваліфікаційної роботи магістра – 12-17 тижні. Упродовж одного тижня цієї практики студенти мають ознайомитися із загальними й спеціальними працями із теми роботи; скласти бібліографію; згрупувати матеріал за розділами; вивчити джерела; зібрати й систематизувати ілюстративний матеріал; написати чорновий варіант роботи та ін. ГЕР рекомендує скоригувати навантаження студентів на переддипломній практиці для уникнення надмірного навантаження. У програмі виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної середньої освіти не зазначено класи, у яких студенти проводитимуть уроки.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

не застосовується

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

ГЕР погоджується з ЕГ стосовно потреби внесення змін у співвідношення кредитного виміру і тижнів, відведених на виконання та захист кваліфікаційної (дипломної) роботи магістра та відповідного виконання вимог Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (<http://surl.li/pozilg>, с. 25) для уникнення тижневого перевантаження студентів. Звертаємо також увагу на потребу коригування завдань, визначених у робочих програмах практики (див. підкритерій 2.6).

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

не застосовується

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

не застосовується

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

не застосовується

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Відповідно до рекомендацій акредитації-2023 ЗВО активізував залучення здобувачів до здобуття неформальної освіти та програм міжнародної академічної мобільності, що підтверджено у звіті ЕГ. ГЕР зауважує, що ЗВО в межах автономії мав право не вводити в структуру робочої програми/силабусу складник «Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті» (рекомендація акредитації-2023). Ця процедура прописана в Положенні про порядок визнання в ДВНЗ «УжНУ» результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (<http://surl.li/agyylw>).

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

ГЕР погоджується з ЕГ стосовно того, що за критерієм 4 ЗВО врахував такі рекомендації, висловлені у процесі акредитації-2023: у закладі застосовують єдину навчальну платформу віддаленого доступу - модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище Moodle та застосунки для проведення відеоконференцій Meet і Zoom, робочі програми навчальних дисциплін затверджено до початку навчального року (30.06.2024 р.)

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

У звіті ЕГ та у ВСО не знаходимо підтвердження щодо врахування рекомендації акредитації-2024 «Мотивувати і стимулювати здобувачів на ОП та НПП до участі у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт».

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

ЕГ у звіті стверджує, що на ОП проводять щорічну процедуру моніторингу робочих програм ОК і оновлюють зміст ОК. ГЕР звертає увагу, що в окремих ОК ОП не повною мірою враховано рекомендацію акредитації-2023 стосовно врахування найновіших досягнень і сучасних практик під час розроблення робочих програм, зокрема систематичного оновлення списків рекомендованої літератури. В робочій програмі ОК «Психологія освітньої діяльності» найновіше джерело в основній літературі 2008 р., у додатковій – 2009 р. Робоча програма ОК 06 Методика навчання історії та громадянської освіти у закладах загальної середньої освіти не пропонує студентам жодної нової/оновленої навчальної програми, модельної програми з історії України, всесвітньої історії, громадянської освіти. Наприклад: Модельна навчальна програма «Історія: Україна і світ. 7–9 класи (інтегрований курс)» (варіант 1) для ЗЗСО (автори: Секиринський Д.О., Власова Н.С., Желіба О. В. Кронгауз В.О., Щупак І. Я.), 2023 р. і Модельна навчальна програма «Громадянська освіта. 8 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Пометун О. І., Ремех Т. О., Серова Г. В.), 2024 р., Модельна навчальна програма «Всесвітня історія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Пометун О. І., Ремех Т. О., Малієнко Ю. Б., Мороз П. В.), 2023; Історія України. Всесвітня історія 6 – 11 класи. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти (<http://surl.li/xhwtpb>; <http://surl.li/dbvoel>; <http://surl.li/dhsfll>) та ін. Натомість у зазначену робочу програму введено навчальні програми для 5-9 класів ЗЗСО 2017 р., Державний стандарт загальної середньої освіти в Україні 2004 р., публікації з журналів 2011 р. У робочих програм ОК 03, 05, 06, 07 до списку літератури не введено праці НПП, які забезпечують викладання навчальної дисципліни.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

не застосовується

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

ГЕР вважає, що за критерієм 5 ЗВО частково врахував рекомендації, висловлені у процесі акредитації-2023. ЗВО не зреалізував рекомендацію акредитації-2023 стосовно перегляду підходу до атестації та залишив в ОП форму атестації «Виконання та захист кваліфікаційної (дипломної) роботи магістра». У ВСО (с. 16) зазначено, що це зроблено за пропозицією випускників, здобувачів освіти, роботодавців, представників академічної спільноти. Однак у ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» визначено: атестація – це встановлення відповідності результатів навчання здобувачів вимогам ОП. Якщо методичний розділ кваліфікаційної роботи стосуватиметься лише ЗЗСО, то у процесі атестації неможливо з'ясувати набуття студентами, наприклад ПРН з «Розуміти й описувати основні принципи, функції, сучасні форми та методи здійснення освітньої діяльності...» щодо закладів фахової передвищої та вищої освіти і т.ін. ЕГ не висловила свого ставлення до форми атестації, аналізуючи у звіті підкритерій 5.2. У звіті ЕГ (підкритерій 2.3) стверджується, що тематика кваліфікаційних робіт свідчить, що «більшість запропонованих тем відповідають предметній області, хоча присутні теми з історії чи історії педагогіки». ГЕР підтверджує міркування ЕГ про наявність тем кваліфікаційних робіт, що не відповідають предметній області спеціальності 014 Середня освіта, як-от: Експериментальна педагогіка та її аспекти в Україні; Виховні ідеали Антона Макаренка; Сучасна релігійна педагогіка; Традиційні та сучасні дитячі ігри як елемент соціонормативної культури (на прикладі України); Педагогічні ідеї в добу відродження; Система виховання й навчання у Стародавній Греції та ін. Такі теми не дозволяють перевірити під час атестації сформовані ПРН, визначені в ОП. Отож, ЗВО не зреагував на рекомендації акредитації-2023 стосовно визначення тематики кваліфікаційних робіт. ЕГ у звіті зауважує, що здобувачі зазначали про обов'язкову наявність методичного розділу у кваліфікаційних роботах із історії або громадянської освіти. Це підтверджують «Методичні рекомендації з виконання наукових робіт ...» (автори: Алешкевич Я.А., Жулканич Н.М., Скиба І.І., Шніцер І.О.) (с.12), подані у ВСО. Щодо врахування ЗВО рекомендації акредитації-2023 «залучати до проведення до атестації зовнішніх стейкхолдерів, експертів у галузі, роботодавців», то у звіті ЕГ (підкритерій 6.3) підтверджено, що в 2022 р. головою ЕК був І.О.Мандрик, д.і.н., професор кафедри історії та суспільних дисциплін Закарпатського Угорського і-ту ім. Ференца Ракоці ІІ. У звіті ЕГ і ВСО ГЕР не знаходить підтвердження стосовно врахування рекомендації акредитації-2023 «систематично проводити опитування здобувачів щодо їх задоволеності процедурами інформування, організації та проведення контрольних заходів».

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ЕГ з-поміж несуттєвих недоліків вирізняє «здобувачі освіти недостатньо ознайомлені з процедурами та алгоритмом дій у разі виникнення конфліктних ситуацій», однак у звіті ЕГ (підкритерій 5.3) не зазначено, чому зроблено такий висновок. На ОП навчається 33 здобувачі денної форми та 16 заочної, на фокус-групу (зустріч 4) було запрошено 10 осіб (за програмою роботи ЕГ), тому вважаємо такий висновок суб'єктивним і погоджуємося з відповіддю ЗВО на звіт ЕГ.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

ГЕР вважає, що за критерієм 6 ЗВО врахував рекомендації, висловлені у процесі акредитації-2023. Звертаємо увагу ЗВО на потребу коректного подання інформації про публікації НПП у ВСО (таблиця 2 «Зведена інформація про викладачів»), зокрема викладача ОК Педагогіка сучасної школи (не лише покликання на статті, а їхні назви).

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Відповідно до висловлених рекомендацій акредитації-2023 у ЗВО затверджено Положення про визначення рейтингів науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (протокол ученої ради №9 від 26.10 2023 р.) (<http://surl.li/tdopic>). Пункт 3.1 цього Положення визначає, що рейтинговий показник визначається після подання НПП інформації (15 листопада – 15 грудня). Погоджуємося з ЕГ про врахування ЗВО рекомендації акредитації-2023 і увідповіднення публікацій НПП і ОК, які вони викладають. Викладачі в 2023-2024 рр. активізували публікаційну активність стосовно підготовки статей у збірниках категорії А і Б, наприклад: викладач ОК 09,05,07 – 10 публікацій; ОК 02 – 11 публікацій, ОК 10 – 4 публікації, ОК 7 – 7 публікацій тощо. ГЕР урахує пояснення ЗВО стосовно відповідності академічної та професійної кваліфікації викладача ОК 2 «Комп'ютерно-інформаційні технології в освіті»: наявність професійної кваліфікації «учитель інформатики» (було подано в таблиці 2 ВСО), наявність фахових публікацій, зокрема у збірниках, зареєстрованих у наукометричній базі Scopus (було подано в таблиці 2 ВСО), відповідне стажування й підвищення кваліфікації (с. 5 відповіді ЗВО на звіт ЕГ).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

не застосовується

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

не застосовується

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

ГЕР не погоджується з ЕГ, що «Позитивною практикою є безоплатний доступ до усієї інфраструктури закладу», адже це є виконанням вимог підкритерію 7.2.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

У звіті ЕГ немає інформації про виконання рекомендацій акредитації-2023 – «Проводити опитування здобувачів щодо їх задоволеності різними видами підтримки, яка їм надається/ може бути надано у ЗВО. Здобувачів та НПП опитувати щодо виявлення випадків дискримінації, корупції, сексуальних домагань, проводити роботу щодо запобігання таких випадків». У ВСО (с. 20) зазначено: «Для виявлення потреб і інтересів ЗО, оцінки стану та якості забезпечення осв. процесу створена 2-рівнева система опитування на рівні ун-ту <http://surl.li/sirvdt> , ОП <http://surl.li/kcboaj>». У анкетах наявні питання щодо задоволення видами підтримки здобувачів та ін.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

ГЕР вважає, що за критерієм 8 ЗВО врахував рекомендації, висловлені у процесі акредитації-2023: дотримання процедур щодо методичного забезпечення ОК (про це свідчить аналіз робочих програм, поданих у ВСО); посилення контролю структурних підрозділів УжНУ за якістю навчально-методичним забезпеченням освітнього процесу та забезпечення супроводу перегляду ОП і врахування пропозицій стейкхолдерів (підтверджено у звіті ЕГ); збирання інформації про кар'єрний шлях випускників та ін.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Стосовно звіту ЕГ про непоінформованість представників студентського самоврядування до можливостей залучення до періодичного перегляду та удосконалення ОП, то ГЕР погоджується із ЗВО (відповідь на звіт ЕГ) про можливу наявність у міркуваннях ЕГ суб'єктивного чинника (голова студради факультету обраний у день зустрічі під час акредитації ОП).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

не застосовується

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Звертаємо увагу ЗВО на потребу коректного подання «Відомостей про самооцінювання освітньої програми», зокрема використання лише усталених скорочень згідно з нормами сучасної української літературної мови.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

У цьому підкритерії звіт ЕГ не містить докладного аналізу врахування/неврахування рекомендацій, висловлених у процесі попередньої акредитації ОП і відповідних обґрунтувань.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Звіт ЕГ підтверджує, що за критерієм 9 ЗВО врахував рекомендації, висловлені у процесі акредитації-2023 (оприлюднення для громадського обговорення проєктів ОП, змін до них, таблиці пропозицій).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

не застосовується

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Аналіз

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галуззями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Найважливіша практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування освітньої програми

1. Відповідальним особам ЗВО/структурним підрозділам згідно зі ст. 9.1 Закону України «Про вищу освіту» оновити локально-правові акти ЗВО щодо визначення структурних складників опису освітньої програми та процедури присвоєння професійних кваліфікацій. 2. Гаранту й робочій групі ОП до початку 2025-2026 н.р.: а) зважаючи на змістове наповнення освітньої програми, відкоригувати розділ «Придатність до працевлаштування»; б) упорядкувати складники опису ОП і присвоєння професійних кваліфікацій відповідно до ст. 9.1 Закону України «Про вищу освіту»; в) зорієнтувати ПРН ОП на формування спеціалізованих концептуальних знань і навичок викладання громадянської освіти, здійснення досліджень у галузі середньої освіти й методики викладання історії та громадянської освіти; г) усунути в ОП технічні недогляди щодо визначення професійної кваліфікації.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. У новій редакції ОП (до початку 2025-2026 н.р.) употужнити в змістовому наповненні ОП складники економічного й правового компонентів громадянської освіти і викладання інтегрованого курсу «Громадянська освіта». 2. Відповідальним особам ЗВО неухильно дотримуватися вимог до формування індивідуальної траєкторії для різних категорій здобувачів вищої освіти та скоригувати локально-правові документи ЗВО. 3. Гаранту і робочій групі ОП привести у відповідність із локально-правовими документами ЗВО виділення тижнів у графіку освітнього процесу навчального плану на виконання кваліфікаційної роботи. 4. У відповідності тематику кваліфікаційних робіт із предметною областю предметної спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта). 5. До початку 2025-2026 н.р. оновити програму переддипломної практики, спрямувавши її на досягнення навичок наукових досліджень в галузі освіти, та реалістично визначити завдання практики для уникнення перенавантаження здобувачів вищої освіти. 6. До початку 2025-2026 н.р. оновити програму виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної середньої освіти стосовно зазначення конкретних класів, у яких студенти проводитимуть уроки.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Відповідальним особам ЗВО/структурним підрозділам до лютого 2025 р оновити Положення про академічну мобільність студентів у ДВНЗ «УжНУ» та Положення про перезарахування кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності. 2. Рекомендуємо продовжувати залучати здобувачів вищої освіти до програм академічної мобільності, зокрема міжнародної.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Рекомендуємо науково-педагогічним працівникам під час розроблення робочих програм освітніх компонент враховувати найновіші наукові досягнення і сучасні практики відповідних галузей та вводити в списки рекомендованої літератури статті науково-педагогічних працівників, які забезпечують викладання навчальних дисциплін. 2. Відповідним структурним підрозділам ЗВО посилити контроль за якістю навчально-методичного забезпечення ОК.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. У процесі оновлення ОП (до початку 2025-2026 н.р.) форму атестації на ОП привести у повну відповідність із предметною областю предметної спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) та узгодити з професійними кваліфікаціями, які присвоюють здобувачам вищої освіти. 2. Рекомендуємо відповідальним особам ЗВО/структурним підрозділам систематично проводити опитування здобувачів вищої освіти щодо їх задоволення процедурами інформування, організації та проведення контрольних заходів. 3. Рекомендуємо відповідальним особам ЗВО продовжувати ознайомлення здобувачів вищої освіти з процедурами та алгоритмом дій у разі виникнення конфліктних ситуацій.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Рекомендуємо ЗВО продовжувати позитивні практики публікаційної активності науково-педагогічних працівників за допомогою друкування наукових статей у фахових збірниках категорій А і Б, зокрема зареєстрованих у наукометричних базах.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Рекомендуємо відповідальним особам ЗВО/структурним підрозділам до початку вступної кампанії 2025 р. адаптувати вебсторінку ЗВО до потреб здобувачів вищої освіти з порушеннями зору.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. ЗВО дбати про коректне подання гарантми ОП «Відомостей про самооцінювання освітньої програми» у процесі підготовки до акредитації.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Відповідальним особам продовжувати практику регулярного розміщення актуальної інформації про ОП на офіційному сайті ЗВО. 2. Відповідальним особам ЗВО/структурним підрозділам у відповіднювати локально-правові акти ЗВО до чинного законодавства.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>ГЕР 01 ID 12085.pdf</i>	npN4OkyyjLGFdEytdZT55GFWAn3VsKTugCvIFnZds DQ=

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ОСТРОВСЬКА КАТЕРИНА ОЛЕКСІВНА